

За результатами
online-опитування

ПРОГРАМА АВТОРИЗОВАНИХ ЕКОНОМІЧНИХ ОПЕРАТОРІВ Чи потрібні Вам спрощення процедур при митному оформленні?

Опитування «Програма Авторизованих економічних операторів (АЕО). Чи потрібні Вам спрощення процедур при митному оформленні?» було проведене Громадською ініціативою «За чесну та прозору митницю» (далі Ініціатива) онлайн з 15 до 29 січня 2021 року. Це сьоме з серії опитувань, які регулярно проводяться Ініціативою.

Метою опитування було визначити рівень поінформованості бізнесу про програму АЕО та розуміння його особливостей, переваг та недоліків.

Зокрема, учасники опитування відповіли на такі запитання:

- Чи знають вони про програму АЕО?
- Звідки вони дізналися про цю програму?
- Чи зрозуміло для них, що саме дає бізнесу статус АЕО?
- Чи зрозуміла для них процедура отримання статусу АЕО підприємствами?
- Чи є, на їхню думку, у статусі АЕО будь-які переваги та недоліки? І якщо так, то які?
- Чи розглядають вони можливість подати документи для отримання статусу АЕО протягом двох найближчих років?
- Чи достатньо їм інформації про впровадження АЕО в Україні?
- та інші

Проект Підтримка Громадської Ініціативи «За чесну та прозору митницю» реалізується Інститутом економічних досліджень та політичних консультацій за фінансової підтримки Європейського Союзу, Міжнародного Фонду «Відродження» та AtlasNetwork.

Респонденти

- В онлайн-опитуванні взяли участь 34 респонденти з 14 областей України (Вінницька, Волинська, Дніпропетровська, Житомирська, Закарпатська, Київська, Львівська, Миколаївська, Одеська, Полтавська, Тернопільська, Хмельницька, Черкаська та Чернігівська) та м. Києва.

Чоловіки 71%

Жінки 29%

- Вік опитаних – від 23 до 64 років, середній вік – 42 роки.

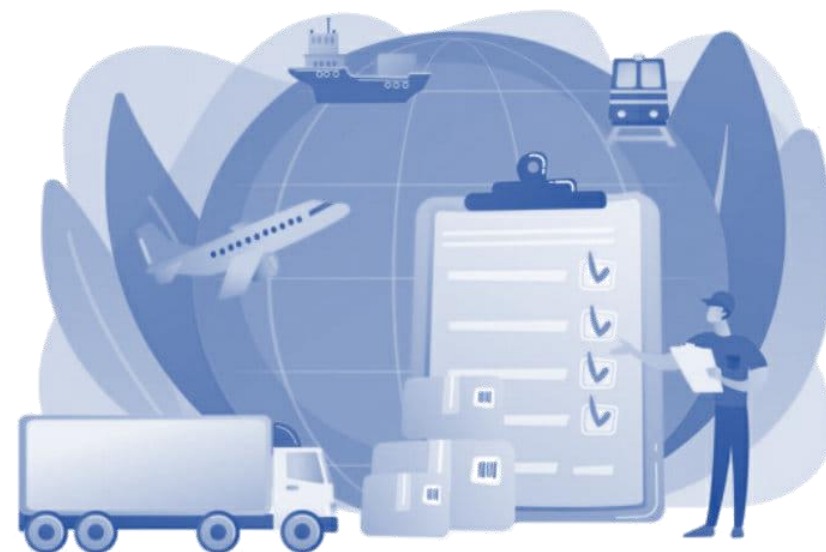

Розподіл за ЗЕД та за організаційною формою

Товариство з обмеженою відповідальністю	58%	Приватне підприємство	6%
Фізична особа-підприємець	14%	Державна установа	3%
Акціонерне товариство	14%	Інші	6%

42% респондентів здійснюють лише експорт, 21% - лише імпорт. 33% респондентів зазначили, що здійснюють і експорт і імпорт.

	41%	Лише експорт
	21%	Лише імпорт
	32%	І експорт, і імпорт
	3%	Митний брокер
	3%	ТПП

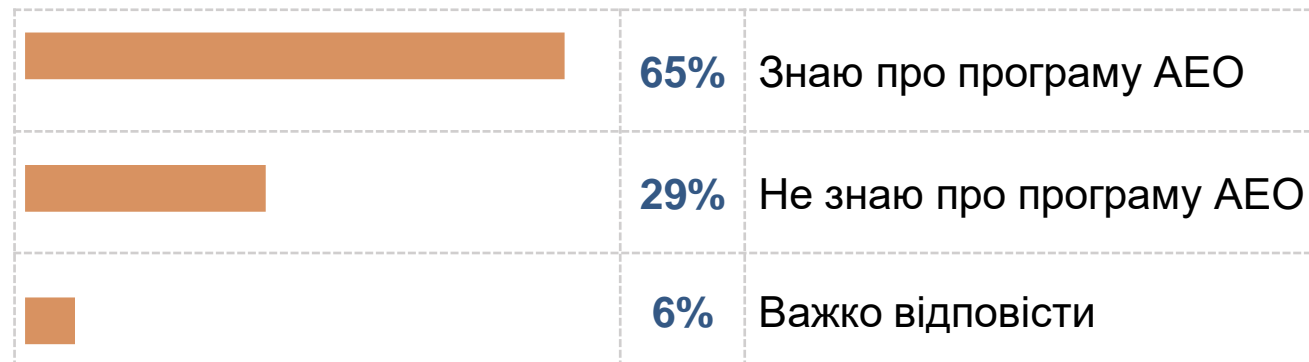

Поінформованість про програму АЕО

Більшість опитаних (65%) знають про програму АЕО.

Майже третина (29%) повідомили, що не знають про неї.

Основним джерелом інформації про програму АЕО є веб-сайти органів влади. Важливу роль як джерела інформації відіграють і бізнес-асоціації.

Приблизно дві третини респондентів дізналися про АЕО з цих двох джерел.

Сайти органів влади	33%
Інформація від бізнес-асоціацій	31%
Інформаційні сайти	19%
Під час публічних заходів	7%
Преса	6%
Друзі / знайомі	2%
Радіо / телебачення	2%

Що саме дає бізнесу статус АЕО?

Чи зрозуміло для Вас, що саме дає бізнесу статус АЕО?

Так **53%**

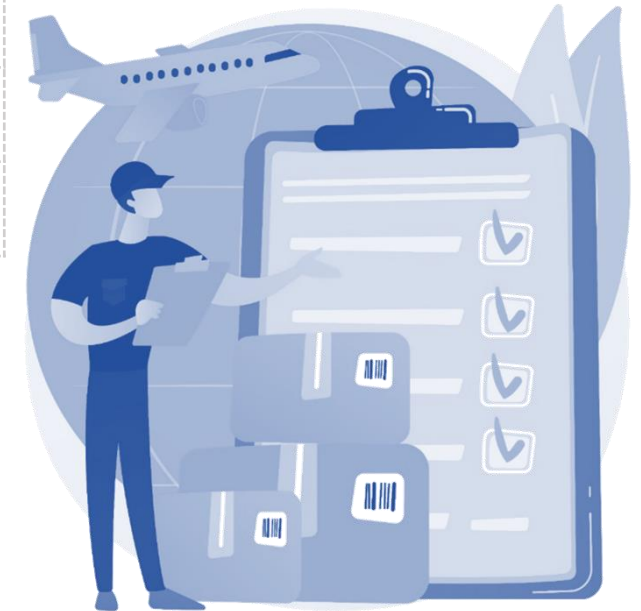
Ні **47%**

На Вашу думку, що саме статус АЕО може дати для Вашого підприємства?

	32%	Спрощення ведення бізнесу
	29%	Прискорення митних процедур
	19%	Важко сказати / Не знають
	10%	Статус
	10%	Інші відповіді

Інші відповіді:

- «Спростити, здешевити та пришвидшити митне оформлення»
- «Спрощену процедуру проходження митного і прикордонного контролю, привілеї при сплаті ПДВ»
- «Швидкість в оформленні, статус, довіра»

Чи зрозуміла для Вас процедура отримання статусу АЕО підприємствами?

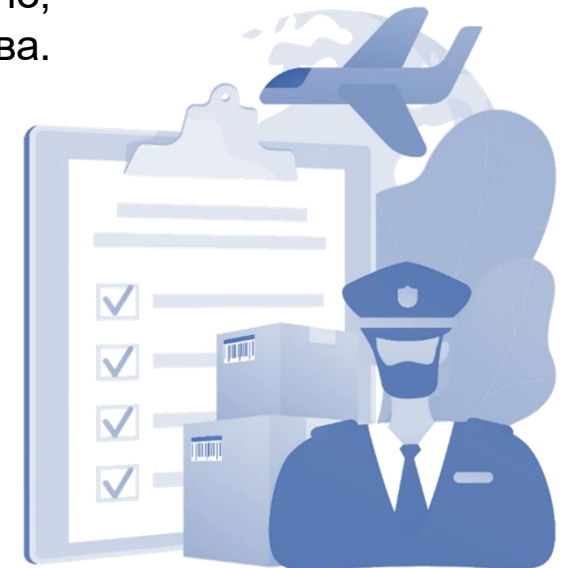
	78%	Не зрозуміла
	18%	Зрозуміла
	6%	Інші відповіді

Інші відповіді:

- «Те, що вказано в Постанові № 665, зрозуміло, але не ясно, як саме митниця буде виконувати перевірку підприємства. Це викликає занепокоєння»
- «Дуже складна процедура отримання (статусу АЕО)»

Для більшості опитаних (78%) процедура отримання статусу АЕО не зрозуміла. Лише 18% респондентів повідомили, що розуміють її. При цьому окремі респонденти висловили занепокоєння щодо того, що їм невідомо, як саме митні органи перевірятимуть підприємства.

82% респондентів не знає про критерії отримання статусу АЕО і лише 18% знають.

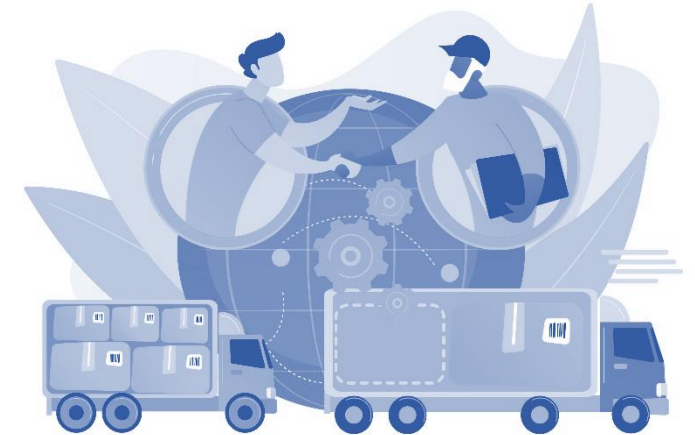
Переваги АЕО

50% опитаних було важко відповісти на це запитання через недостатню поінформованість про АЕО.

29% респондентів вважають, що статус АЕО має певні переваги.

Серед переваг були названі такі:

- «Довіра з боку митних органів, закріплена на законодавчому рівні»
- «Економія на митних оформленнях та посередниках»
- «Значне зменшення тиску на діяльність підприємства з боку митних орга
- «Оптимізація ЗЕД для експортерів/імпортерів»
- «Спрощене митне оформлення документів»
- «Статус, довіра»
- «Швидкість і відсутність митного "тиску" на імпорт»

21% респондентів вважає, що статус АЕО не надає переваг для підприємств.

Зокрема, один з респондентів коментує це так:

- «Жодних істотних переваг для бізнесу цей статус не дає. Сьогоднішнє законодавство вже дозволяє мати можливість використовувати всі реальні спрощення, передбачені АЕО»

Недоліки АЕО

24% респондентів назвали певні недоліки статусу АЕО.

Зокрема, респонденти говорили про такі проблематичні питання:

- «Більша відповідальність»
- «Маленькому підприємству майже неможливо отримати статус АЕО відповідно до вимог»
- «Не до кінця зрозуміла процедура отримання статусу. Бажано мати консультанта»
- «Не зрозуміло, чи будуть паралельно спрощуватись інші види контролю – ветеринарний контроль на кордоні, наприклад»
- «Критерії авторизації АЕО досить складно вимірюються, витрати на докази відповідності можуть перевищити вигоду від спрощення митних процедур»
- «Порядок отримання статусу»
- «Складна процедура отримання»
- «Статус АЕО застарів морально і по суті, а також в реаліях України дає можливість використовувати його у корупційних цілях. Це минуле століття для України.»

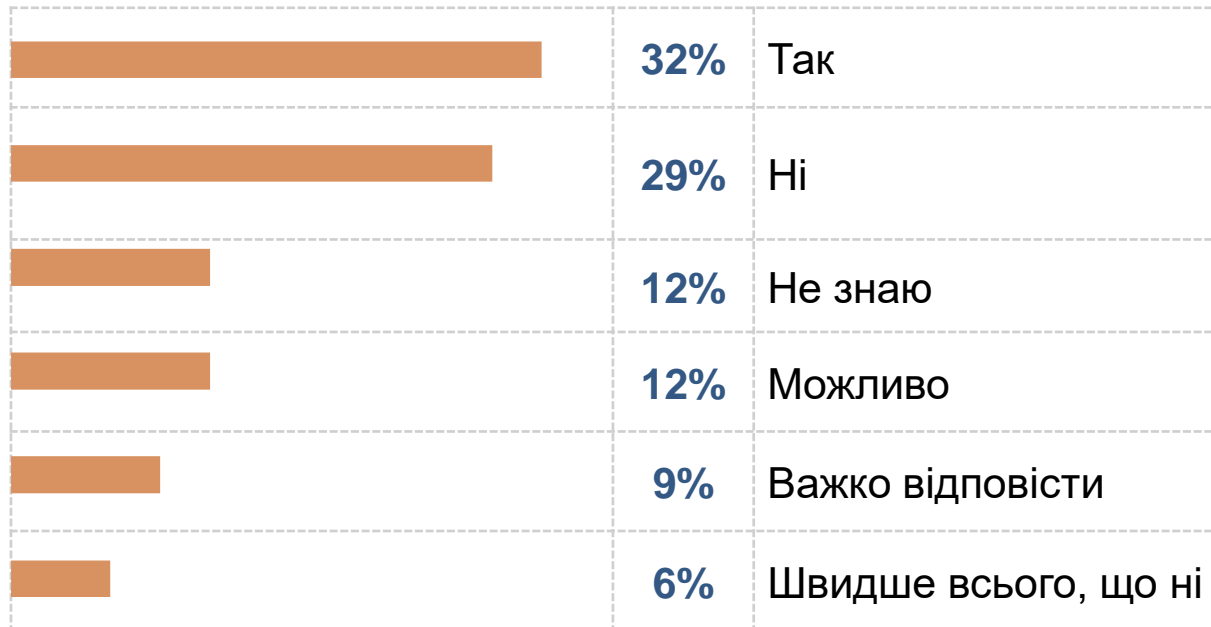
44% респондентів не змогли відповісти на запитання про те, чи є у статусу АЕО будь-які недоліки, через недостатню інформованість.

Решта **32%** не назвали жодних недоліків у статусі АЕО.

Плани щодо отримання статусу АЕО

Чи розглядає Ваше підприємство можливість подати документи для отримання статусу АЕО протягом двох найближчих років?

Причини, чому підприємства **планують отримати статус АЕО**:

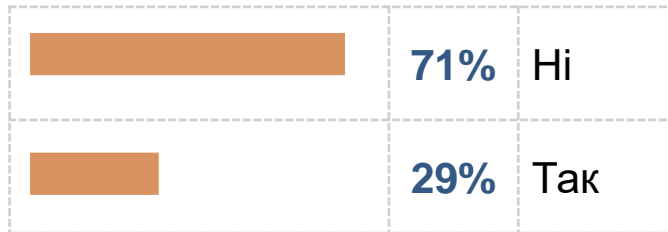
- З огляду на переваги
- Конче необхідно отримання статусу для спокійної роботи з митницею
- Тому що буде більше можливостей для швидшого митного оформлення
- Тому що підприємство займається експортом більше п'яти років, і знає, які труднощі присутні при перетині кордону
- Як іміджеву складову бізнесу

Причини, чому підприємства **не планують отримати статус АЕО**:

- Через незначний обсяг експорту та імпорту

Чи достатньо Вам інформації про впровадження АЕО в Україні?

71% респондентів повідомили, що їм не вистачає інформації про впровадження АЕО в Україні.

91% респондентів сказали, що взяли б участь у семінарах або тренінгах, присвячених АЕО.

Говорячи про те, якої саме інформації про впровадження АЕО їм не вистачає, респонденти, зокрема, давали такі відповіді:

- «Взагалі повна інформація потрібна.»
- «Інформації та практикуму з підготовки документів.»
- «Інформації про можливість отримання статусу за мінімальної відповідності критеріям.»
- «Не зрозуміло, куди направляти заяву на отримання статусу, та в якій формі вона має бути. Якщо у ТПП України, то чи є там консультант, який проінформує. Якщо це митниця, то знову ж таки, який відділ займається цим питанням.»
- «Потрібен широкий гайд-пояснення про те, що таке АЕО, як його отримати та основні переваги.»
- «Про інші види контролю на кордоні крім митного. Немає позитивних відгуків від операторів ринку.»
- «Що це [статус АЕО] означає і для чого.»
- «Як на практиці все працює»

- Опитування показало, що український бізнес досить **низько поінформований** про те, що передбачає статус АЕО і як його отримати, але проявляє **зацікавленість в отриманні цього статусу**.
- **Про існування програми АЕО** поінформованість досить висока: про неї відомо 2/3 опитаних.
- Це більше, ніж аналогічний показник за результатами 5-го щорічного опитування експортерів та імпортерів, проведеного ІЕД весною 2020 року в рамках проекту «Підтримка Громадської ініціативи «За чесну та прозору митницю». Його результати показали, що 69,4% опитаних не знали, що таке статус АЕО. Порівняно висока поінформованість про АЕО, виявлена у цьому онлайн-опитуванні, може пояснюватися більшою актуальністю та обговорюваністю цієї теми у порівнянні з весною 2020 року. До того ж, ймовірно, що респонденти цього онлайн-опитування цікавляться питаннями міжнародної торгівлі і митного оформлення та моніторять онлайн-ресурси, а отже краще поінформовані про АЕО.
- Важливу роль у розповсюдженні інформації про АЕО зіграли **веб-сайти органів влади та інші онлайн-ресурси**. З огляду на це, для розповсюдження відповідної інформації про статус АЕО варто використовувати онлайн-ресурси.
- Впливовим каналом розповсюдження інформації, що стосується АЕО, будуть і **бізнес-асоціації**. Третина опитаних представників бізнесу дізналася про АЕО саме завдяки їм. За даними 5-го щорічного опитування експортерів та імпортерів, майже третина (30,9%) підприємств, що здійснюють ЗЕД, входять хоча б до одного бізнес-об'єднання, включаючи ТПП та спілки роботодавців. Тому у рамках інформаційних заходів та кампаній, націлених на експортерів та імпортерів, варто співпрацювати з бізнес-асоціаціями та ТПП.

- Водночас, лише половина респондентів може впевнено сказати, що вони розуміють, **що саме дає статус АЕО** для їхнього бізнесу. Найчастіше серед вигод від набуття цього статусу називають прискорення та спрощення митного оформлення. Опитані говорять і про такі переваги, як вища довіра та нижчі витрати на митниці. Звідси можна зробити висновок, що хоча не всі респонденти знають, чим саме статус АЕО допоміг би їхньому бізнесу, але вони переважно мають позитивні очікування від нього, пов'язані зі спрощенням процедур торгівлі.
- Три четвертих респондентів не знають, якою є **процедура отримання статусу АЕО** підприємствами, а чотири п'ятих – не знають, яким **критеріям** повинне відповідати підприємство для отримання цього статусу. Це ключова інформація, яка потрібна підприємствам для того, щоб на практиці отримати статус АЕО. Брак поінформованості про процедуру та критерії отримання статусу АЕО вказує на те, що якщо програму АЕО буде запроваджено в Україні, бізнес не відразу зможе нею скористатися, адже він не знає, як це зробити. Це додатковий аргумент для проведення інформаційних кампаній та заходів, націлених на інформування зацікавленого бізнесу щодо АЕО.
- Половина опитаного бізнесу не бачить переваг у статусі АЕО. Ті ж, що називають певні **переваги**, вказують, зокрема, на спрощене та швидше митне оформлення та зменшення або відсутність «тиску» митних органів на підприємства – зокрема, на імпортерів.
- Респонденти вбачають і деякі **недоліки**, пов'язані із статусом АЕО. Однак, ці недоліки полягають не у статусі АЕО як такому, а у процедурі його отримання та у браку інформації про нього.

- Так, говорячи про недоліки статусу АЕО, респонденти вказують на **складність та незрозумілість** процедури його отримання та на брак інформації про вплив наявності статусу АЕО на проходження інших видів митного контролю. Також окремі респонденти вказують на те, що **витрати бізнесу** на отримання цього статусу можуть перевищити вигоду від спрощення митних процедур, та висловлюють думку, що за умов спрощення процедур митного контролю актуальність отримання цього статусу зменшується.
- Третина підприємств повідомила, що планує **подати документи** для отримання статусу АЕО у середньостроковій перспективі – протягом найближчих двох років. Решта опитаних не планують цього робити або ще не визначились. Мотивацією для оформлення цього статусу є отримання пов'язаних з ним переваг і уникнення труднощів, з якими бізнес зіштовхується при проходженні митних процедур станом на сьогодні. Причиною того, чому окремі підприємства не планують отримувати цього статусу, є їхня невідповідність вимогам для отримання статусу АЕО.
- Проблема браку інформації виявляється і в тому, що самі респонденти стверджують, що їм **не вистачає інформації** про впровадження АЕО в Україні, та висловлюють **готовність пройти навчання**, присвячене АЕО. Представників бізнесу цікавить, насамперед, практичний бік отримання цього статусу: як готувати документи, у якій формі вони мають бути та куди їх подавати. На думку окремих опитаних, корисною була публікація на зразок ґайду із всією необхідною інформацією щодо отримання статусу АЕО. Також була висловлена пропозиція проведення практичного тренінгу з підготовки документів. Це показує, що українські підприємства-учасники ЗЕД зацікавлені в отриманні практичної інформації про статус АЕО, і, відповідно, у тому, щоб отримати цей статус та швидше і простіше проходити митне оформлення.

Проект «Підтримка Громадської Ініціативи «За чесну та прозору митницю» виконує Громадська Організація «Інститут економічних досліджень та політичних консультацій» за фінансової підтримки Європейського Союзу, МФ «Відродження» та Atlas Network

КОНТАКТИ ПРОЄКТУ

сайт: www.tfd.ier.com.ua

e-mail: customs@ier.kyiv.ua

Facebook: www.facebook.com/TFD.IER

**ГО «Інститут економічних досліджень
та політичних консультацій»**

вул. Рейтарська 8/5-а, 01054 Київ, Україна

тел. + 38 044 278-63-42

факс + 38 044 278-63-36

institute@ier.kiev.ua

www.ier.com.ua

Приєднуйтеся до нас:

[Facebook](#)

[Telegram](#)

